

Huvudman

Tellusskolan AB
info@tellusskolan.se

Beslut

Datum 2026-02-09

Dnr 2025:8044

Sida **1 (19)**

Ärendet

Tillsyn av grundskola Robinson Vårfru i Enköpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tellusskolan AB att senast den **10 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande åtgärder vid kränkande behandling och att elever ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tellusskolan AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Tellusskolan AB ska vidta följande åtgärder

Åtgärder vid kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle från datum för detta beslut till och med den 10 augusti 2026 informera all personal på skolan om skolförfattningarnas krav och om skolans rutiner avseende att anmäla fall av kränkande behandling. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats samt vilka som har deltagit vid informationstillfället (1 kap. 5 § andra stycket, 2 kap. 34 § andra stycket, 5 kap. 6 §, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen och Lgr 22, 2.1 Normer och värden).
2. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från datum för detta beslut till och med den 10 augusti 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

3. Se till att rektor anmäler till huvudmannen när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 10 § skollagen).

Lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över hur undervisningen kommer att fördelas läsåret 2026/2027 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen och årskurser dessa undervisar i. Huvudmannen ska även inkomma med en förteckning över de lärartjänster som huvudmannen har tillsatt eller avser att tillsätta på Robinson Vårfru inför läsåret 2026/2027. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation eller utan rätt behörighet, ska huvudmannen inkomma med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund. Dokumentation av rekryteringsförsök, inklusive annonser, som gjorts från datum för detta beslut till och med den 10 augusti 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)
2. Se till att endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare om inte en undantagssituation föreligger, och att lärare utan legitimation anställs endast för viss tid i enlighet med de krav som framgår av författningarna. Huvudmannen ska redovisa anställningsform vid eventuella nyanställningar i verksamheten för Robinson Vårfru skolan från datum för detta beslut till den 5 januari 2026. (2 kap. 20 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser utredning av ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:8044) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har inlett en tillsyn av grundskolan Robinson Vårfru i Enköping, hösten 2025. Tillsynen har inletts utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Robinson Vårfru följer gällande bestämmelser om åtgärder vid kränkande behandling, att elever ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, anställning av lärare samt utredning av ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 2 december 2025. Representanter för huvudmannen har också intervjuats. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat lärarförteckningar, dokumentation av anmälan och utredning av kränkande behandling och dokumentation av utredning av ordningsstörande beteende och åtgärder. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Åtgärder vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och elevhälsans representanter uppger vid intervjuer att kränkningar är vanligt förekommande. Eleverna uppger i intervjuer att det finns en handfull elever som regelbundet kränker andra elever. Representanter från elevhälsan uppger att det sker kränkningar i stort och smått dagligen, utifrån att det är en högstadieskola och att det finns elever som har ett kränkande beteende. Elever berättar att kränkningar sker främst med ord, verbalt eller digitalt. Elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervjuer att personal dock alltid agerar om en elev utsätts för kränkande behandling.

Anmälan om kränkande behandling

Skolans rutin är att anmälningar om kränkande behandling ska göras digitalt genom att fylla i ett dokument som sedan skickas till rektorn. Elevhälsans representanter och rektorn uppger att personalen inte anmäler alla kränkningar som sker. Det finns flera anledningar att alla kränkningar inte anmäls. Lärare uppger i intervjun att det inte är tydligt vad som är en kränkning och som därmed ska dokumenteras och anmälas. Rektorn bekräftar i intervjun att hon vet att personalen funderar mycket kring vad som utgör kränkande behandling eller inte. Ur intervjuer och av dokument framgår att händelser på skolan benämns som incidenter. Enbart de incidenter som bedöms vara allvarliga incidenter är de som anmäls som kränkande behandling och sedermera kommer till huvudmannens kännedom. Huvudmannen uppger i sina synpunkter på tjänsteanteckningen att alla händelser på skolan dock finns dokumenterade i skolans digitala elevloggssystem och är hanterade av personal.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att om händelser går att reda ut genom samtal med elever och om eleverna är nöjda efter samtalen, anmäls i regel inte händelserna. Rektor bekräftar i intervjun att skolans rutin är att lärare i regel först ska hantera och utreda situationen, innan händelser anmäls. Ett exempel ges när elever bråkar verbalt. Om personalen bedömer att situationen är löst, görs det ingen anmälan om kränkande behandling och då kommer inte händelsen till rektorns kännedom. Händelsen ska då dokumenteras i det digitala elevloggssystemet, för att möjliggöra uppföljning av att händelsen inte upprepas. Vidare uppger lärare, representanter för elevhälsan och rektorn i intervjuer att lärarna innan anmälan gör en bedömning om händelsen är att

betrakta som kränkande behandling. Lärare och elevhälsans representanter uppger i intervjuerna olika aspekter som vägs in i bedömningen om det ska anmälas: om eleven kände sig kränkt, allvarlighetsgrad, maktförhållanden, om det är kopplat till diskrimineringsgrunderna, om eleven har en funktionsnedsättning, om det är en enskild händelse samt om det skett på fritiden eller i skolan. En lärare uppger i intervjun att det säkert finns exempel där kränkningar inte bedömts som kränkningar och således inte har anmälts. Ett exempel som ges är en elev med en funktionsnedsättning som kan säga elaka saker, och där att eleven inte uppges förstå att det är elakt. Läraren berättar att när eleven säger elaka saker, anmäls det inte som kränkande behandling. Representanter för elevhälsan och lärare uppger i intervjuer att rektorn utifrån informationen i dokumentet, därefter bedömer om det är att betrakta som en inkommen anmälan om kränkande behandling eller inte.

Skolinspektionen har tagit del av en anmälan om kränkande behandling. I "Dokumentation av allvarlig incident den 18 september och tidigare under september 2025" står det att under höstterminen har "flera incidenter uppmärksammats där en elev, tillsammans med en grupp andra, har utsatt en annan elev för upprepade kränkningar. Händelserna har förekommit både i och utanför skoltid, bland annat via sociala medier samt i skolmiljön. Flera tillsägelser och samtal har genomförts av skolans personal utan att beteendet har upphört". Rektorn uppger i intervjun att de enskilda händelserna inte har anmälts av lärarna när det skedde. Rektorn uppger att händelserna dock har tagits upp på möten och dokumenterats i det digitala elevloggssystemet. Anledningen till att händelserna inte har anmälts som kränkande behandling, är att händelserna inte skedde på skolan utan på en busshållplats och på sociala medier. Vidare uppger rektorn att när skolan utredde händelserna kom de fram till att det handlade om en allvarlig incident, men inte var kränkning behandling.

Rektorn uppger i informationsinhämtningen och i intervjun att åtta anmälningar om kränkande behandling har kommit in under de senaste tolv månaderna. Skolinspektionen har tagit del av tre av anmälningar om kränkande behandling. Rektorn uppger i intervjun att alla anmälningar i form av upprättade dokument skickas vidare till huvudmannen. Samma dokumentmall används för alla sorters allvarliga incidenter. Av intervjun med huvudmannens representant framgår att anmälan i sin helhet inte skickas till huvudmannen. I huvudmannens synpunkter på tjänsteanteckningar anges att rektorn eller biträdande rektorn, utgår från dokumentet och plockar valda delar av anmälan och utredning och för in det i ett delat loggdokument. I det delade loggdokumentet kan huvudmannen översiktligt se vad som har hänt i ett kränkingsärende, när det hände och vem som är offer och även följa ärendet. Det finns en datumkolumn i det delade loggdokumentet, dock framgår det inte om det är

datum för när kränkningen skett eller om det är datum för när anmälan till huvudman gjordes. Om huvudmannen vill ha information på detaljnivå, kan huvudmannen gå in i skolans delade digitala dokumentmapp.

Vid en studie av det delade loggdokumentet framkommer det att anmälan om kränkande behandling i regel registreras först i samband med att en utredning av händelsen är gjord. Representanten för huvudmannen ger i intervjun ett exempel: Enligt det delade loggdokumentet skedde en händelse den 18 september 2025 och utredningen blev klar i november 2025. Huvudmannen fick kännedom om ärendet först i november 2025, när utredningen om kränkande behandling var klar och ärendet stängdes.

Vid en genomgång av det delade loggdokumentet visar det sig att en anmälan om kränkande behandling som ska ha skett den 1 oktober 2025, inte är registrerad i det delade loggdokumentet. Huvudmannen uppger i efterhand att anmälan har missats att anmälas till huvudmannen på grund av en kommunikationsmiss mellan de två skolledarna om vem som skulle fylla i uppgiften i det delade loggdokumentet. Rektorn uppger att alla övriga kränkningar är anmälda till huvudman. Huvudmannens representant uppger i intervju och i komplettering inskickad den 29 december 2025 att skolans arbete med att anmäla kränkande behandling inte uppfyller skolförfattningarnas krav. Detta då samtliga misstänkta kränkningar inte skyndsamt anmäls till huvudmannen via det delade loggdokumentet, utan enbart de händelser som utretts av rektorn och konstaterats som kränkningar. Därför har huvudmannen under hösten 2025 driftsatt ett system och utbildat personalen vid en annan av sina skolenheter på försök. Försöket har fallit väl ut vid utvärderingen och huvudmannen kommer efter fortbildning att driftsätta detta system vid samtliga skolenheter.

Utreda kränkande behandling

Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsans representanter, inskickade utredningar samt det delade loggdokumentet att anmälda kränkningar utreds. Rektorn uppger i intervjun att hon har delegation från huvudmannen att utreda kränkande behandling. Även specialläraren, biträdande rektorn och kuratorn uppges kunna utreda händelser. I intervjun uppger rektorn att det oftast är den biträdande rektorn som utreder händelser.

Åtgärder mot kränkande behandling

Rektorn uppger vid intervjun att efter att händelser har utretts, beslutar rektorn om åtgärder. Exempel som ges är att elevens behov av särskilt stöd ska utredas, om eleven ska få en skriftlig varning, anpassat material, observationer i klassrummet eller resursperson.

Rektorn meddelar åtgärderna till samtlig personal. Ur intervjun framkommer att åtgärderna dokumenteras på olika ställen och dokument.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Det är viktigt att ett barn eller en elev tas på allvar, när han eller hon påtalar att det förekommer trakasserier eller annan kränkande behandling i någon form. Skyldigheten att utreda gäller så fort det kommit till skolans kännedom att det förekommit kränkningar eller att något barn eller någon elev känner sig kränkt. I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. I sådana fall kan den aktuella verksamheten anses ha fullgjort sin skyldighet att utreda. En sådan enkel utredning kan dock bara anses tillräcklig om det framgår att händelsen varit bagatellartad. I andra mer komplicerade fall av kränkningar kan utredningsskyldigheten bli mer långtgående och omfatta fler barn eller elever samt personal. Lagen innebär sålunda en i vissa fall långtgående skyldighet för t.ex. en skola att utreda påtalade händelser. (Prop. 2005/06:38, s. 141)

Enligt förarbeten gäller bestämmelsen trakasserier och annan kränkande behandling i samband med verksamhetens genomförande. Ansvaret får anses sträcka sig till vad som händer på väg till och ifrån den aktuella verksamheten, exempelvis vid färd i en skolbuss, även om i detta fall skolan naturligtvis inte kan ha någon övervakning vid sådana transporter. Däremot kan man inte begära att ansvariga personer ingriper mot kränkningar i andra sammanhang, såvida dessa inte har nära samband med vad som förekommit i verksamheten. (prop. 2005/06:38 s. 142).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår inte annat än att personal agerar när elever utsätter andra elever för kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling. Utredningen visar att det sker kränkningar mer eller mindre dagligen på skolan. Trots detta har endast åtta kränkningar anmälts under det senaste tolv månaderna.

Utredningen visar att vissa kränkningar och framför allt upprepade kränkningar anmäls. Utredningen visar att lärare gör en värdering på förhand av hur allvarlig en händelse är innan de anmäler. Enstaka

kränkningar, konflikter och händelser som inte klart kan kvalificeras som kränkningar anmäls inte som kränkande behandling, utan registreras i det digitala elevloggsystemet. Likaså anmäls inte händelser som lärare bedömer är lösta efter att de har samtalat med berörda elever. Utredningen visar att detta görs systematiskt och arbetssättet framstår som en underliggande norm på skolan.

Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, till exempel genom skolpersonalens egna observationer kommit fram att eleven kan känna sig utsatt för kränkande behandling. Likaså omfattas rektorn av anmälningsskyldigheten. Det vill säga i de fall lärare inte har anmält en händelse som kommer till rektorns kännedom, har rektorn en anmälningsskyldighet. Det saknar betydelse hur personalen får kännedom om händelsen. Det kan till exempel handla om att en elev berättar om en upplevd kränkning eller att personalen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning. Det kan ibland vara svårt för ett en elev att förmedla sin känsla av att ha blivit kränkt.

Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn. I och med att personalen inte anmäler, blir kränkningarna inte heller utredda och kommer inte huvudmannen till kännedom. Utredningen visar att rektorn, när anmälan om kränkande behandling inkommit, i sin tur gör ytterligare en värdering om händelsen är att betrakta som kränkande behandling.

Utredningen visar vidare att rektorn inte skickar anmälan om kränkande behandling i sin helhet till huvudmannen. Utvalda uppgifter ur anmälan förs in i ett delat loggdokument. Utredningen visar att anmälan om kränkande behandling i regel registreras först efter att en utredning av händelsen är gjord. När huvudmannen eller någon företrädare för skolan får kännedom om att en elev upplever sig kränkt ska uppgifterna utredas skyndsamt. Huvudmannens skyldighet att utreda uppgifter om kränkande behandling inträder vid varje tillfälle en företrädare för skolan får kännedom om att en elev upplevt sig kränkt. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt till huvudmannen, medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas.

Med gällande rutiner och system kan huvudmannen inte avgöra hur många kränkningar som skett på ett år. Huvudmannen har då inte någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver. Utredningen visar att huvudmannen är väl medveten om brister i rutiner och system för både anmälan och utredning samt har för avsikt att driftsätta ett nytt

system i januari 2026. Detta till trots, bedömer Skolinspektionen att huvudmannens verksamhet vid Robinson Vårfru inte lever upp till författningarnas krav om att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn.

Elever ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat skolans scheman för höstterminen 2025, lärarförteckning för läsåret 2024/2025 och 2025/2026, personalens lärarlegitimationer och rekryteringsannonser. Av information som huvudmannen lämnat framgår att eleverna vid Robinson Vårfru under läsåret 2025/2026 har fått undervisning av ett flertal lärare som saknar lärarlegitimation eller behörighet att undervisa i de ämnen och årskurser där de undervisar,

Rektorn uppger att när hon gör tjänstefördelningen inventerar hon vilka ämnen som saknar behöriga lärare och även vilken behörighet anställda lärare har. Inför läsåret 2025/2026 utannonserades fyra lärartjänster i ämnena hem- och konsumentkunskap, musik, bild. Rektorn uppger i intervjun att de tjänster som utannonserades ut inför höstterminen 2025 är de tjänster som rektorn ansåg behövdes. Utöver dessa har det under hösten 2025 utannonserats tjänster för lärare i ämnena moderna språk (tyska), matematik, kemi, fysik och biologi inför vårterminen 2026. Det har också utannonserats en tjänst i svenska som är ett föräldravikariat för en legitimerad lärare. Rektorn uppger i intervjun att fler tjänster borde utannonseras, fast tillägger att det är ett ställningstagande att inte annonsera. Rektorn uppger att hon känner att det är hopplöst att annonsera eftersom ingen lärare söker. Utifrån det annonserar inte rektorn tjänster som hon tror det inte kommer vara några sökande till. Det framkommer i intervjun att rektorn har arbetat för att befintliga lärare ska utbilda sig alternativt återgå i tjänst efter sjukskrivning.

Undervisning som bedrivs av lärare utan lärarlegitimation

Av lärarförteckningen och scheman framgår att undervisning i idrott och hälsa, slöjd, musik, bild, hem- och konsumentkunskap, moderna språk (spanska och tyska), svenska, engelska, matematik, samhällskunskap, geografi, historia och religionskunskap, kemi, biologi, fysik och teknik bedrivs av lärare som inte är legitimerade. Vidare framgår att eleverna som får sin undervisning i skolans särskilda undervisningsgrupp i huvudsak undervisas av skolans kurator.

Undervisning i idrott och hälsa

Av schemat och intervjuer med rektorn framgår att elever i samtliga årskurser undervisas i idrott och hälsa av tre lärare som saknar lärarlegitimation. En av lärarna har en visstidsanställning sedan 1 augusti 2025. Övriga två undervisade i idrott och hälsa även läsåret 2024/2025. Det finns två lärare på skolan som är behöriga att undervisa i idrott och hälsa i aktuella årskurser. Rektorn uppger i intervjun att dessa lärare inte kan undervisa beroende dels på en skada, dels att tjänstetiden inte räcker till att även undervisa i ämnet. Rektorn uppger att tjänsten i idrott och hälsa inte har utannonserats med hänsyn till att läraren varit sjukskriven i flera år och att läraren nästan är klar med sin lärarutbildning.

Undervisning i slöjd

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i årskurs 7–9 läsåret 2025/2026 undervisats av tre lärare som saknar legitimation i ämnet slöjd. Rektorn uppger i intervjun att den tidigare läraren sa upp sig under sommaren och att rektorn därmed inte hann annonsera efter en behörig lärare inför terminsstart. Det framgår inte av intervjun eller av inkomna synpunkter att det skett några försök att rekrytera en behörig lärare vid en senare tidpunkt.

Undervisning i musik

Av schemat och intervjuer med rektorn framgår att elever i samtliga årskurser undervisas i musik av en lärare som saknar lärarlegitimation. Av lärarförteckningen framgår att en behörig lärare undervisade läsåret 2024/2025. Den 16 april 2025 annonserade huvudmannen efter en lärare i musik på 50 procent. Rektorn uppger i intervjun att ingen sökte tjänsten. Det framgår inte av intervjun eller av inkomna synpunkter att det skett några försök att rekrytera en legitimerad och behörig lärare vid en senare tidpunkt.

Undervisning i hem- och konsumentkunskap

Av lärarförteckningen och scheman framgår att elever i samtliga årskurser läsåret 2025/2026 undervisats av två lärare som saknar legitimation i ämnet hem och konsumentkunskap. Rektor uppger att tjänsten utannonserades en gång inför föregående läsår 2024/2025, och en gång under vårterminen 2025 inför läsåret 2025/2026. Det framgår inte av intervjun eller av inkomna synpunkter att det skett några försök att rekrytera en legitimerad och behörig lärare vid en senare tidpunkt.

Undervisning i moderna språk (spanska)

Av lärarförteckningen och schema framgår att samtliga årskurser läsåret 2025/2026 undervisats av en lärare som saknar legitimation i ämnet moderna språk, spanska. Undervisande lärare, är i sin tur vikarie för en lärare som undervisat i ämnet sedan höstterminen 2022 och som saknar legitimation. Rektorn uppger att läraren är tjänstledig för att avsluta sin lärarutbildning och därför har tjänsten inte utannonserats.

Undervisning i moderna språk (tyska)

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever från samtliga årskurser läsåret 2025/2026 undervisats av en lärare som saknar legitimation i ämnet moderna språk tyska. Den 2 oktober 2025 har skolan annonserat efter en behörig lärare i moderna språk, tyska årskurs 7–9.

Undervisning i svenska

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i årskurs 8 och 9 läsåret 2025/2026 undervisats av en lärare som saknar legitimation. Även föregående läsår undervisade läraren i svenska. Rektorn uppger i intervjun att läraren går en VAL-utbildning och beräknas bli klar i januari 2026. Vidare uppger rektorn att den tjänst i svenska som utannonserats den 2 oktober 2025 inte gäller denna tjänst, utan ett föräldravikariat för en behörig lärare.

Undervisning i matematik

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i klass 6A och 9B läsåret 2025/2026 delvis har undervisats av två lärare som saknar legitimation. Av elevintervjun framkommer att elever i årskurs 8 och 9 har en vikarie i matematik som saknar legitimation. Det finns en behörig lärare i matematik på skolan som inte undervisar i årskurs 8 och 9. Som svar på frågan varför inte den läraren undervisar mer i matematik, uppger rektorn att läraren hellre vill undervisa i andra ämnen. I november 2025 har det annonserats efter en behörig lärare i matematik för årskurs 7–9. Rektor uppger i intervjun att det gäller en (1) tjänst och det är oklart vilken tjänst som ska rekryteras till.

Undervisning i samhällskunskap, religionskunskap, historia och geografi

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i klass 6A och årskurs 7 under läsåret 2025/2026 delvis undervisats i samhällskunskap, religionskunskap, historia och geografi av två lärare som saknar legitimation. Elever i årskurs 9 har undervisats i religionskunskap och historia av en lärare som saknar legitimation. Även föregående läsår

undervisade läraren i dessa ämnen. Rektorn uppger i intervjun att läraren går en VAL-utbildning och beräknas bli klar i januari 2026. Vidare framkommer i intervjun att biträdande rektorn är behörig att undervisa i geografi, men har inte utrymme i tjänsten för att undervisa i geografi. Rektorn uppger att tjänsterna inte har utannonserats.

Undervisning i bild

Enligt lärarförteckningen och scheman framgår att elever i årskurs 6–9 läsåret 2025/2026 undervisats av en lärare som saknar legitimation. Rektorn uppger att läraren undervisade i bild även föregående läsår. Vidare uppger rektorn att läraren har ansökt om lärarlegitimation. Rektorn uppger att tjänsten har utannonserat inför detta läsår, dock sökte ingen behörig lärare. Det har inte gjorts några senare rekryteringsförsök.

Undervisning i kemi, fysik, biologi och teknik

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i 6 och årskurs 9 läsåret 2025/2026 undervisats av en lärare som saknar legitimation. Av lärarförteckningen framgår att samma lärare undervisade läsåret 2024/2025. Rektorn uppger att en tjänst i kemi, fysik, biologi och teknik utannonserades inför läsåret 2024/2025 och att det då tillsvidareanställdes en annan lärare som är legitimerad och behörig i biologi, inte övriga ämnen. I november 2025 har det annonserats efter en (1) behörig lärare i kemi, fysik, biologi för årskurs 7–9.

Undervisning i skolans särskilda undervisningsgrupp

Av schema och intervjuer med kuratorn och rektorn framgår att kuratorn undervisat i den särskilda undervisningsgruppen i ämnena svenska, samhällskunskap, engelska, kemi, teknik, fysik och biologi läsåret 2025/2026. Kuratorn uppger i intervjun att undervisningen i huvudsak bedrivs av kuratorn i samråd med ämneslärare. Rektorn uppger att ämneslärarna planerar undervisningen och är schemalagda några timmar i veckan i gruppen. Som svar på frågan varför inte legitimerade och behöriga lärare bedriver undervisningen, uppger rektorn att eleverna i gruppen har särskilda utmaningar som ingen annan än kuratorn lyckats hantera på samma framgångsrika sätt. Kuratorn har undervisat i olika mindre grupper sedan 2021 och tjänsten har inte utannonserats.

Undervisning som bedrivs av lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet*Undervisning i matematik*

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i årskurs 8 och 9 läsåret 2025/2026 har undervisats av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i matematik. Rektor uppger att läraren undervisade i matematik även läsåret 2024/2025. Det finns en behörig lärare i matematik på skolan som inte undervisar i årskurs 8 och 9. Som svar på frågan varför inte den läraren undervisar mer i matematik, uppger rektorn att läraren inte vill undervisa mer i matematik utan i andra ämnen. I november 2025 har det annonserats efter en (1) behörig lärare i matematik för årskurs 7–9. I intervjun uppger rektorn att det inte är bestämt vilken tjänst som rekryteringen avser. Rektor uppger i en komplettering den 16 januari 2026 att den obehöriga läraren har slutat arbeta på skolan och undervisningen i matematik bedrivs av en lärare som saknar legitimation.

Undervisning i kemi, fysik och teknik.

Det framgår av lärarförteckningen och schema att elever i årskurs 7–9 läsåret 2025/2026 har undervisats i kemi, fysik och teknik av två legitimerade lärare som saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen. Av lärarförteckningen framgår att båda lärarna även undervisade läsåret 2024/2025. Rektor uppger att en tjänst i kemi, fysik, biologi och teknik utannonserades inför läsåret 2024/2025 och att en av lärarna anställdes då. Av förteckningen av undervisande personal framgår dock att den läraren anställdes hösten 2023. I en komplettering inskickad den 16 januari anges att denna lärare har slutat på skolan och eleverna numera undervisas av lärare som saknar legitimation i kemi, fysik, biologi, teknik. I november 2025 har det annonserats efter en (1) behörig lärare i kemi, fysik och biologi för årskurs 7–9.

Undervisning i slöjd

Av lärarförteckningen och schema framgår att elever i årskurs 6 läsåret 2025/2026 har undervisats i slöjd av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i slöjd i årskurs 6. Rektor uppger i intervjun att den tidigare läraren sa upp sig under sommaren och att rektorn därmed inte hann annonsera efter en legitimerad och behörig lärare inför terminsstart. Det framgår inte av intervjun eller av inkomna synpunkter att det skett några försök att rekrytera en behörig lärare vid en senare tidpunkt.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § skollagen eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Om en person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 18 och 19 §§ skollagen).

Av förarbetet till skollagen framgår bland annat att det är nödvändigt att en huvudman i vissa fall tillåts göra undantag från skyldigheten att använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den utbildning som de ska bedriva. För att en undantagssituation ska anses föreligga ska det som huvudprincip antingen saknas lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva eller finnas särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen. Ett särskilt skäl för att göra undantag från huvudregeln att använda sig av en utbildad lärare i undervisningen kan vara till exempel missbruksproblem (prop. 2009/10:165 s. 267 f.).

Det framgår vidare av förarbetena till bestämmelsen att för att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165 s. 268 f.).

Likaså poängteras i förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning, får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 652 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Robinson Vårfru inte uppfyller författningarnas krav att bara den som har legitimation och behörighet får bedriva undervisningen om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Utredningen visar att undervisningen i flera ämnen och i stor utsträckning på skolan bedrivs av lärare som visserligen har lärarlegitimation, men som saknar behörighet för de ämnena och/eller årskurserna som de undervisar i. Det gäller följande ämnen: slöjd i årskurs 6, matematik i årskurs 8–9, kemi, fysik och teknik i årskurs 6-9.

Likaså framkommer att undervisningen i idrott och hälsa, slöjd, musik, hem- och konsumentkunskap, moderna språk (spanska, tyska), svenska, engelska, matematik, samhällskunskap, religionskunskap, historia, geografi, bild, kemi, fysik, biologi och teknik bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation.

Huvudmannen har uppgett olika skäl för undantag, att lärare har en pågående lärarutbildning, läser in en ämnesbehörighet, att lärare inte vill undervisa mer i ett ämne, att enbart den läraren har den erfarenhet och kunskap som krävs för att undervisa i en särskild undervisning grupp samt att det är svårt att rekrytera. Att det är svårt att rekrytera bedömer Skolinspektionen som ett godtagbart skäl, i de fall skolan har gjort rekryteringsförsök under året. Skolinspektionen bedömer att de övriga anförda skälen inte är godtagbara skäl, för att frånga huvudregeln att endast den som har legitimation som lärare och är behörig som huvudregel får bedriva undervisningen.

Utredningen visar att rektorn under vårterminen 2025 sökt en legitimerad lärare för undervisning i ämnet musik, hem- och konsumentkunskap och bild. Under höstterminen 2025 har det gjorts rekryteringsförsök i svenska, tyska, matematik, kemi, fysik, biologi. Rekryteringsförsöket i svenska gäller inte den tjänst som den obehöriga läraren har. Det framkommer inte att den utannonserade tjänsten i matematik, kemi, fysik, biologi avser att täcka upp för all undervisning som bedrivs av olegitimerade eller obehöriga lärare. Likaså har det inte gjorts några rekryteringsförsök för att tillse att elever i den särskilda undervisningsgruppen undervisas i samtliga ämnen av en legitimerad och behörig lärare.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Detta innebär att huvudmannen varje år är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Det är en brist att huvudmannen inte försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare i engelska, moderna språk (spanska), samhällskunskap, historia, geografi, religionskunskap och idrott – och hälsa samt teknik. Det är tillika en brist att rekryteringsförsök i svenska, matematik, biologi, kemi, fysik inte avser att täcka upp för all undervisning som bedrivs av olegitimerade eller obehöriga lärare. Huvudmannen har därför inte sett till så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av legitimerade lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Utredningen visar att skolan använt flera lärare utan legitimation och rätt behörighet för under längre tid än ett år i sänder. Skolinspektionen förutsätter Robinson Vårfru fortsätter göra rekryteringsförsök och se till att tjänstefördela på så sätt att elever i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen lärarförteckning och intervjun med rektorn framkommer att fyra lärare som saknar legitimation har tillsvidareanställningar. Rektorn uppger att lärarna anställdes innan 2020 då nuvarande rektorn tillträdde sin tjänst. Vid den tiden anställdes olegitimerade lärare på tillsvidareanställningstjänster.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i grundskolan utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål om det saknas sökande som har legitimation och den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i ämnet och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen. (2 kap. 20 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen har tillsvidareanställt personer som saknar lärarlegitimation som lärare. Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Det är en brist att personer tillsvidareanställts trots att de saknar lärarlegitimation.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studiero

Elever, lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att studieron varierar på skolan. Det finns cirka 15 namngivna elever på skolan som vid upprepade tillfällen aktivt stör undervisningen eller uppträder olämpligt. Eleverna och lärarna uppger i intervjun att det är samma elever, mestadels elever i årskurs 6 och 7 som upprepat stör undervisningen eller uppträder olämpligt. Eleverna uppger i intervjuer att studieron även påverkas av faktorer som tidpunkten för lektionen, längd på raster och vilken lärare som håller i lektionerna. Av intervjun med eleverna framgår att de sista lektionerna blir mer stökiga.

Omedelbara och tillfälliga åtgärder

Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att skolan har en åtgärdstrappa och andra rutiner som de arbetar utifrån. Eleverna uppger att lärarna säger till om elever stör studieron. Huvudmannen har vid kommunikeringen uppgett att lärare eller annan personal i första hand uppmanar eleven att ändra sitt beteende och göra på annat sätt. Vid upprepat eller kraftigt ordningsstörande beteende har personal på skolan samtal med vårdnadshavare. Elever, lärare och rektorn uppger i intervjuer att disciplinära åtgärder används och beslut dokumenteras i det digitala elevloggsystemet samt meddelas rektorn.

Utredning av elev ordningsstörande beteende

Lärarna och rektorn uppger i intervjun att rektorn känner till vilka elever som upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt och därmed kan vara aktuella för en utredning. Rektorn uppger i intervjun att en utredning startas när rektorn får information om att en elev uppträtt ordningsstörande eller olämpligt. Lärare, elevhälsans representanter och rektorn uppger att rektorn på olika sätt får information om vilka dessa elever är, bland annat på skolans veckovisa möten. Rektorn uppger att hon har delegerat ansvaret att utreda ordningsstörande beteende till den

biträdande rektorn. I intervjun uppger rektorn att det alltid tas ställning till behov att utreda elevens behov av särskilt stöd. Elevhälsans representanter och lärarna uppger i intervjuer att de är delaktiga i att ta reda på orsakerna till beteendet. Lärarna och elevhälsans representanter uppger i intervjun och i synpunkter på tjänsteanteckningen att de utifrån sina roller är delaktiga i utredningar av ordningsstörande eller olämpligt beteende.

Av intervjun med rektorn och informationsinhämtningen framgår att en sammanfattning av utredningen och åtgärder ska dokumenteras i ett särskilt dokument. I ett sådant dokument som Skolinspektionen tagit del som gäller en grupp elever, står inte de individuella åtgärderna i dokumentet. Rektorn uppger då att de individuella utredningarna är dokumenterade i det digitala elevloggsystemet och i elevmappen. Lärarna, elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervjuerna och vid en skriftlig komplettering den 16 januari 2026, att utredningar och åtgärder har genomförts för samtliga relevanta elevexempel. Det framkommer att utredningar görs i samråd med vårdnadshavare. Rektorn uppger att det alltid fattas ett beslut om åtgärder och att rektorn fattar beslut om vilka åtgärder. Elevhälsans representanter uppger att de kopplas in om det ska ske utredningar av särskilt stöd, som en del av åtgärderna för att få bukt med ordningsstörande beteende. Lärare, elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervjuer att om rektorn fattar beslut om disciplinära åtgärder kan besluten dokumenteras i olika dokument. Lärarna, elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervjuerna och vid en skriftlig komplettering den 16 januari 2026, vilka åtgärder som utifrån utredningen, har vidtagits i aktuella elevexempel.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (5 kap. 3 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen).

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om

särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Av förarbeten framgår att uppgifter som framkommer vid utredningen bör självfallet dokumenteras skriftligt (prop. 2009/10:165 s. 683).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Tellusskolan AB brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Bergqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Bergqvist

X Elin Jägervall Tornebjör

Föredragande
Signerat av: Elin Jägervall Tornebjör

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Åsa Jansson medverkat.